

Aktuální situace financování CCUS v EU a ČR

V roce 2026 se finanční podpora projektů zaměřených na dekarbonizaci průmyslu a zejména CCUS (Carbon Capture, Utilization and Storage) nachází ve fázi intenzivního rozjezdu. Evropská unie vstoupila do období, kdy již nejde o pilotní úvahy, ale o reálné budování průmyslové infrastruktury pro zachytávání, transport a ukládání CO₂. EU i národní úrovně vytvářejí programy, které mají podpořit jak technologický vývoj (R&D), tak pilotní demonstrace a investiční nasazení technologií redukcí emisí CO₂. Nejvýznamnější nástroje jsou dnes otevřené nebo v pokročilé přípravě, přičemž jejich zacílení a způsobilost se významně liší podle fáze projektu – od výzkumu až po velké demonstrační či komerční investice.

Tento posun je přímým důsledkem evropské Industrial Carbon Management Strategy, která staví CCUS mezi strategické technologie průmyslové transformace. Zásadní legislativní rámec představuje Net-Zero Industry Act (NZIA), jenž stanovuje, že do roku 2030 musí být v EU dostupná minimální injekční kapacita 50 milionů tun CO₂ ročně. To znamená nutnost současně rozvíjet zachytávání u zdrojů, budovat přeshraniční infrastrukturu a povolit první komerční úložiště CO₂. Financování se proto začalo strukturovat tak, aby pokrylo celý hodnotový řetězec CCUS.

EU Innovation Fund jako hlavní motor velkých investic

Nejsilnějším evropským fondem pro průmyslové dekarbonizační projekty je EU Innovation Fund. Jedná se o největší evropský program zaměřený na financování inovativních nízkouhlíkových technologií, financovaný z příjmů systému EU ETS. Celkový rozpočet fondu pro období 2020–2030 je odhadován až na cca 40 mld. € (v závislosti na ceně emisních povolenek). Program podporuje široké spektrum projektů – obnovitelné zdroje, akumulaci, vodík, CCUS i další průmyslové nízkoemisní technologie.

Pro rok 2025–2026 byla otevřena hlavní výzva Net-Zero Technologies (NZN) s alokací cca 2,9 mld. €, s termínem podání do 23. 4. 2026. Tato výzva cílí na demonstrační a industrializované projekty s vysokým potenciálem snížení emisí, včetně CCUS v průmyslových odvětvích (cement, vápno, chemie, energetika, ZEVO apod.). Jedná se o skutečně investiční nástroj schopný financovat velké CAPEX projekty.

Současně běží aukce pro výrobu obnovitelného vodíku (cca 1,3 mld. €) a pilotní aukce pro dekarbonizaci průmyslového tepla (cca 1 mld. €), jejichž uzávěrky jsou již v únoru 2026. Tyto aukce nejsou primárně CCUS nástrojem, ale mohou hrát důležitou roli v komplexních dekarbonizačních projektech, kde je nutné kombinovat zachytávání CO₂ s elektrifikací nebo nízkoemisní energetickou infrastrukturou.

Je třeba zdůraznit, že příprava návrhu do Innovation Fund je mimořádně náročná. Projekty musí prokázat technologickou inovativnost, detailní model snížení emisí (GHG abatement), realistický MRV plán a ekonomickou proveditelnost (bankability). Nezbytné jsou rozpracované CAPEX/OPEX modely, jasné smluvní vztahy (např. transport a storage partner, off-take) a vysoká úroveň technické připravenosti, často blízka FEED.

Mezinárodní R&D a aplikovaný výzkum

Vedle investičních fondů existují transnacionální výzvy zaměřené na výzkum a pilotní projekty, zejména v rámci Horizon Europe – Cluster 5 a partnerství typu CETPartnership (modul CCUS). Tyto programy nejsou kapitálově srovnatelné s Innovation Fund, ale jsou velmi významné pro technologický vývoj, pilotní ověřování a budování mezinárodních konsorcií.

Typicky cílí na projekty v rozmezí TRL 4–8 (výzkum až předdemonstrace), což je ideální pro vývoj nových capture technologií, monitoringu úložišť, bezpečnostních protokolů, digitálních nástrojů nebo integračních konceptů CCUS do průmyslových provozů. Tyto projekty často vytvářejí technologickou a analytickou základnu, která následně posiluje investiční žádosti (např. do Innovation Fund).

Role ČR a národní výzvy

Na národní úrovni se financování CCUS opírá zejména o přípravné a podpůrné nástroje. Mezi klíčové patří programy TAČR, například Prostředí pro život 2 (PP3), který je aktuálně otevřen s termínem podání do 4. 3. 2026. Tento nástroj umožňuje financovat aplikační výzkum, studie proveditelnosti, MRV metodiky, modelování nebo integrační analýzy průmyslových klastrů.

Další významnou roli hraje Modernizační fond, který podporuje energetickou transformaci v zemích jako ČR. Jeho programové řady pokrývají modernizaci energetiky, infrastrukturu, vodíkové projekty či elektrifikaci průmyslu. Tyto oblasti mohou být klíčové jako doprovodná opatření CCUS (např. elektrifikace kompresorů, energetická optimalizace areálu, vodíkové synergie).

V současnosti však není otevřena samostatná výzva Modernizačního fondu explicitně zaměřená na plný CCUS hodnotový řetězec (zachytávání + transport + ukládání jako hlavní způsobilé náklady). Pro „core CCUS“ investice tak zůstává primární volbou evropská úroveň – zejména Innovation Fund.

Velké investiční financování: Innovation Fund (NZT cca 2,9 mld. €) je hlavní otevřené okno pro průmyslové CCUS projekty s vysokými investičními náklady a významným dekarbonizačním dopadem.

Doplňkové aukce: Vodíkové a tepelné aukce doplňují systémový rámec a mohou být součástí komplexních dekarbonizačních projektů.

R&D a piloty: Horizon Europe a CETPartnership jsou vhodné pro technologický vývoj, pilotní demonstrace a přípravu budoucích investičních projektů.

Národní příprava: TAČR a Modernizační fond podporují národní ekosystém – studie, metodiky, povolování, integrační analýzy a energetické komponenty.

Seznam stávajících výzev

1. MEZINÁRODNÍ / EU

1) EU Innovation Fund 2025 – Net-Zero Technologies Call (IF25 NZT)

Název výzvy: Innovation Fund 2025 – Net-Zero Technologies Call (NZT)

Popis: Grantová výzva Innovation Fund (EU ETS) pro velké projekty Net-Zero technologií; zahrnuje energeticky náročný průmysl, OZE, ukládání energie a další dekarbonizační technologie.

Pro koho je určená: Subjekty z EU/EEA (typicky firmy/konzocia) připravující inovativní investiční projekt s vysokým dopadem na snížení emisí.

Použití pro CCUS: Vhodné pro FOAK/demonstrační projekty CCS/CCU v průmyslu (např. cement/vápno/chemie/ZEVO, BECCS/DACCS, integrované CCUS řetězce).

Typ projektu: Investiční grant (demonstrační/first-of-a-kind / scale-up).

Kdo je typicky žadatel: Průmyslový podnik nebo konsorcium (včetně provozovatelů zařízení / technologických dodavatelů).

Termín začátku (otevření): 4. 12. 2025

Termín konce (deadline): 23. 4. 2026, 17:00 CET

Odkaz (web):

https://cinea.ec.europa.eu/funding-opportunities/calls-proposals/innovation-fund-2025-net-zero-technologies-call_en

2) EU Innovation Fund 2025 – Hydrogen Auction (3rd Hydrogen Bank Auction)

Název výzvy: Innovation Fund 2025 – Hydrogen Auction

Popis: Aukční výzva Innovation Fund (Hydrogen Bank) s rozpočtem €1.3 mld. pro podporu výroby vodíku (RFNBO apod.) – „pay-as-bid“ logika dle podmínek aukce.

Pro koho je určená: Projekty výroby vodíku (žadatelé dle pravidel aukce; typicky průmysl/energetika).

Použití pro CCUS: Nepřímo – pro CCUS klastery relevantní jako synergie (např. přechod chemie/rafinerie na nízkoemisní H₂; „CCUS-ready“ integrace).

Typ projektu: Aukce (provozní podpora/platby dle aukčního mechanismu).

Kdo je typicky žadatel: Průmyslový/energetický investor (developer projektu výroby H₂).

Termín začátku (otevření): 4. 12. 2025

Termín konce (deadline): 19. 2. 2026, 17:00 CET

Odkaz (web):

https://cinea.ec.europa.eu/funding-opportunities/calls-proposals/innovation-fund-2025-hydrogen-auction_en

3) EU Innovation Fund 2025 – Heat Auction

Název výzvy: Innovation Fund 2025 – Heat Auction

Popis: Aukční výzva Innovation Fund zaměřená na dekarbonizaci průmyslového tepla (aukční mechanismus).

Pro koho je určená: Průmyslové projekty dekarbonizace tepla dle podmínek aukce.

Použití pro CCUS: Komplementární – pokud CCUS řeší „zbytkové/procesní“ emise, aukce tepla může pokrýt paralelní dekarbonizaci tepelné části (elektrifikace/HTHP/odpadní teplo apod.).

Typ projektu: Aukce (provozní podpora/platby dle aukčního mechanismu).

Kdo je typicky žadatel: Průmyslový podnik / developer projektu.

Termín začátku (otevření): 4. 12. 2025

Termín konce (deadline): 19. 2. 2026, 17:00 CET

Odkaz (web):

https://cinea.ec.europa.eu/funding-opportunities/calls-proposals/innovation-fund-2025-heat-auction_en

4) CEF Energy 2025 – Call for proposals for PCIs and PMIs (TEN-E)

Název výzvy: 2025 CEF Energy call for proposals for PCIs and PMIs

Popis: CEF Energy výzva na kofinancování **studí a prací** pro přeshraniční energetickou infrastrukturu na seznamu **PCI/PMI** dle TEN-E.

Pro koho je určená: Promotéři projektů se statusem **PCI/PMI** (typicky TSO, infrastrukturoví developéři, přístavy/terminály, konsorcia).

Použití pro CCUS: Klíčové pro **CO₂ transport a síťové/hubové projekty** (potrubí, terminály, přeshraniční propojení) – pokud jsou na PCI/PMI seznamu.

Typ projektu: Studie / práce (works).

Kdo je typicky žadatel: Promotér PCI/PMI projektu (infrastrukturní investor / TSO / konsorcium).

Termín začátku (otevření): 3. 4. 2025

Termín konce (deadline): 16. 9. 2025, 17:00 CET

Odkaz (web):

https://cinea.ec.europa.eu/funding-opportunities/calls-proposals/2025-cef-energy-call-proposals-pcis-and-pmis_en

5) Horizon Europe – Cluster 5 (HORIZON-CL5-2026-02) – relevantní pro CCUS R&I

Název výzvy: Horizon Europe – Calls for proposals (Call identifier: HORIZON-CL5-2026-02)

Popis: Výzvy programu Horizon Europe (Cluster 5 – Climate, Energy and Mobility), financující RIA/IA/CSA projekty.

Pro koho je určená: Mezinárodní konsorcia (typicky min. 3 subjekty z různých zemí dle pravidel topicu).

Použití pro CCUS: R&D a piloty pro CCUS (např. nové technologie zachytu, integrace do průmyslu, monitoring a bezpečnost řetězce).

Typ projektu: RIA / IA (dle konkrétního topicu).

Kdo je typicky žadatel: Konsorcium (průmysl + VŠ/VVI + další).

Termín začátku (otevření): 15. 9. 2025

Termín konce (deadline): 16. 2. 2026 (dle záznamu call listingu pro HORIZON-CL5-2026-02).

Odkaz (web):

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/calls-for-proposals?callIdentifier=HORIZON-CL5-2026-02&isExactMatch=true>

6) CETPartnership – Joint Call 2025 (Call Module CM2025-04: CCUS)

Název výzvy: CETPartnership Joint Call 2025 (Call Module: CCUS / CM2025-04)

Popis: Transnacionální (ERA) výzva CETPartnership, dvoukolová (Stage 1 pre-proposal + Stage 2 full proposal), moduly včetně **CCUS**.

Pro koho je určená: Mezinárodní konsorcia; financování dle národních pravidel zapojených poskytovatelů (v ČR typicky TAČR).

Použití pro CCUS: Aplikovaný výzkum/piloty/integrační demonstrace CCUS (záchyt, využití, transport, monitoring, bezpečnost).

Typ projektu: R&D / pilot (dle modulu; 2-stage submission).

Kdo je typicky žadatel: Konsorcium průmysl + výzkum (v každé zemi žadatelé dle národní způsobilosti).

Termín začátku (otevření): 9. 1. 2026, 14:00 CET (Stage 2 – full proposals)

Termín konce (deadline): 12. 3. 2026, 14:00 CET (Stage 2 – full proposals)

Odkaz (web):

<https://cetpartnership.eu/calls/joint-call-2025>

7) LIFE 2025 – Clean Energy Transition (CET) / Preparatory Projects (PLP) – relevantní pro „měkkou“ CCUS přípravu

Název výzvy: LIFE Calls for proposals 2025 (CET / PLP – dle topicu)

Popis: LIFE program – neinvestiční projekty (policy, capacity, governance, příprava). Na stránce CINEA jsou vypsané konkrétní 2025 topic-y včetně CET/PLP a jejich deadliny.

Pro koho je určená: Veřejná správa, agentury, asociace, podniky a další subjekty dle konkrétního topicu.

Použití pro CCUS: Ne na velký CAPEX CCUS, ale vhodné na **přípravu ekosystému**: povolování, standardy, kapacitní centra, regionální plány, financování/market design.

Typ projektu: „Měkké“ projekty (CSA/TA/PLP dle topicu).

Kdo je typicky žadatel: Veřejné instituce / asociace / konsorcia s průmyslem.

Termín začátku (otevření): 24. 4. 2025

Termín konce (deadline): 23. 9. 2025, 17:00 CET (Brussels)

Odkaz (web):

https://cinea.ec.europa.eu/life-calls-proposals-2025_en

8) EIC Accelerator – 2026 cut-off dates (pro CCUS deep-tech startup/SME)

Název výzvy: EIC Accelerator (průběžná výzva s cut-off termíny)

Popis: Financování EIC Accelerator pro vysoce inovativní (deep-tech) firmy; proces je víceetapový, s několika „cut-off“ termíny pro full proposal.

Pro koho je určená: Startupy/SME (a dle pravidel i další kategorie) s průlomovou inovací.

Použití pro CCUS: Nové technologie zachytu/konverze CO₂ (sorbenty, membrány, elektrochemie, DAC, digital MRV, integrace).

Typ projektu: Deep-tech komercializace / scale-up (grant + případně equity dle pravidel).

Kdo je typicky žadatel: Startup/SME (technologický developer).

Termín začátku (otevření): Průběžně (rolling) – dle EIC Accelerator pravidel.

Termín konce (deadline): Cut-off dates pro rok 2026 (krok 2 – full proposal): **7. 1., 4. 3., 6. 5., 8. 7., 2. 9., 4. 11. 2026**

Odkaz (web):

https://eic.ec.europa.eu/eic-funding-opportunities/eic-accelerator_en

2. ČESKÉ (ČR)

1) TAČR – Program Prostředí pro život 2: 3. veřejná soutěž (PP3)

Název výzvy: Program Prostředí pro život 2 – 3. veřejná soutěž (PP3)

Popis: Národní soutěž TAČR pro aplikovaný výzkum; soutěžní lhůta je přesně vymezena v oznámení výzvy.

Pro koho je určená: Uchazeči dle pravidel programu (typicky firmy + výzkumné organizace; dle zadávací dokumentace a výzkumných témat).

Použití pro CCUS: Vhodné pro „přípravné“ a aplikační balíčky CCUS: techno-ekonomika, modely, MRV metodiky, integrace do průmyslu, studie proveditelnosti, validace dat, systémové komponenty.

Typ projektu: Aplikovaný výzkum / experimentální vývoj (dle témat a pravidel soutěže).

Kdo je typicky žadatel: Konsorcium (podniky + VŠ/VVI) dle způsobilosti TAČR.

Termín začátku (otevření): 18. 12. 2025, 09:00

Termín konce (deadline): 4. 3. 2026 (SISTA do 16:29:59; doklady způsobilosti do 23:59:59)

Odkaz (web):

<https://tacr.gov.cz/program-prostredi-pro-zivot-2-vyhlaseni-3-verejne-souteze-pp3/>

2) OP TAK – Inovace: Výzva IV

Název výzvy: OP TAK – Inovace (Výzva IV)

Popis: Podpora inovací ve firmách (zavádění inovovaných produktů/procesů, rozvoj kapacit a pokročilých technologií – dle textu výzvy).

Pro koho je určená: Podnikatelské subjekty dle pravidel OP TAK a výzvy.

Použití pro CCUS: Typicky pro **inovační části** CCUS řetězce (např. nové výrobky/komponenty, škálování technologických prvků, digitalizace/MRV, pilotní implementace inovace ve výrobě – podle způsobilých aktivit).

Typ projektu: Inovace / zavádění inovovaných řešení (dle podmínek výzvy).

Kdo je typicky žadatel: Firma (podnik) – dle pravidel výzvy.

Termín začátku (otevření): 29. 10. 2025, 12:00:00

Termín konce (deadline): 20. 2. 2026, 10:00:00

Odkaz (web):

<https://apiagentura.gov.cz/cs/podporovane-aktivity-optak/inovace-optak/inovace-vyzva-iv/>

3) Modernizační fond (ČR, SFŽP) – průběžně vyhlašované výzvy (různé programy)

Název výzvy: Modernizační fond (SFŽP) – seznam aktuálních výzev

Popis: Modernizační fond v ČR je realizován přes SFŽP; výzvy jsou vyhlašovány průběžně v různých programech (energetika, průmysl, doprava aj.) a každá výzva má vlastní termíny/žadatele/podmínky.

Pro koho je určená: Dle konkrétní výzvy/programu (žadatelé se liší).

Použití pro CCUS: Potenciálně relevantní pro **investiční dekarbonizaci** (zejména v ETS průmyslu) – **vždy** je nutné ověřit způsobilost CCUS v konkrétním znění otevřené výzvy.

Typ projektu: Investiční projekty (CAPEX) dle programu a výzvy.

Kdo je typicky žadatel: Dle konkrétní výzvy (průmysl / veřejný sektor / energetika atd.).

Termín začátku (otevření): N/A (liší se dle konkrétní výzvy; viz seznam)

Termín konce (deadline): N/A (liší se dle konkrétní výzvy; viz seznam)

Odkaz (web):

<https://sfzp.gov.cz/dotace-a-pujcky/modernizacni-fond/vyzvy/>